

Marko Kilpi kok

Kirjallinen kysymys näytelmäkirjailijoiden ja oikeudenomistajien huomioimisesta kulttuurin määrärahalisyyksessä koronakriisin vuoksi

Eduskunnan puhemiehelle

Koronaepidemia iski kovaa suomalaisiin teattereihin ja teatterintekijöihin. Kun esitykset on peruttu, niin ei ole katsojia eikä lipputulaja. Teatterin Tiedotuskeskuksen tilastojen mukaan koronakriisin takia teatterit menettävät lipputulaja 1,7 miljoonaa euroa viikossa. Tämä vaikuttaa tietysti kaikkiin teatterintekijöihin, mutta mitä suurimmassa määrin näytelmäkirjailijoihin, koska heidän tulonsa koostuvat lipputulaja saaduista tekijänoikeuskorvauksista. Näytelmäkirjailijat ovat normaalitilanteessakin teatterialan alipalkattuja. Vuonna 2017 näytelmäkirjailijoista 45 % ansaitsi vuodessa alle 10 000 euroa. (Sunklo). Näytelmäkirjailijoille maksettu palkkio ei ole palkkaa, ja kirjailijoiden asema työttömyysturvajärjestelmässä on epäselvä. Näytelmäkirjailijoilla ei siis ole mitään turvaa tällaisen tilanteen varalle, jossa esitykset peruuntuvat force majeure -syistä, vaan he jäävät mahdollisten apurahojen varaan tai kokonaan vaille tuloja.

Näytelmäkirjailija kirjoittaa näytelmää yleensä pitkän aikaa, mutta pääosan palkkioistaan hän saa tyypillisesti vasta näytelmän esittämisestä saatavista lipputulaja rojaltina, suhteellisen lyhyen ajan sisällä. Nyt menetetyt rojaltikorvaukset liittyvät siis jo tehtyihin töihin, joista ei ole vielä saatu palkkiota. Koska teattereiden tilanne on niin epävarma, myös tulevia töitä perutaan tai ne ovat vaakalaudalla.

Koska suuren työn korvaukset syntyvät suhteellisen lyhyen ajan kuluessa, joidenkin kohdalla vaikutus tuloihin on hyvinkin merkittävä. Yksi peruttu näytelmä voi tästä syystä romuttaa kirjailijan toimeentulon hyvin pitkäksi aikaa, ei vain pariksi kuukaudeksi.

Hallitus esitti lisätalousarviossa kulttuurille 40 miljoonan euron määrärahan lisäystä koronaepidemiasta syntyneiden taloudellisten menetysten korvaamiseksi. Summasta on tarkoitus maksaa tulojen, kuten pääsylipputulaja, menetyksiä.

Kun nämä rahat tulevat haettaviksi ministeriöstä, niin hakuohjeissa tulisi huomioida myös näytelmäkirjailijat/oikeudenomistajat, koska määrärahalta on tarkoitus kompensoida pääsylipputulaja menetyksiä ja niistä osa sopimusten mukaan kuuluu näytelmäkirjailijoille/oikeudenomistajille.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 335/2020 vp

Mitä hallitus aikoo tehdä, että kulttuuriin suunnatun lisämäärärahan hakuohjeissa huomioidaan näytelmäkirjailijat/oikeudenomistajat lipputulosten menetyksien korvauksissa?

Helsingissä 24.4.2020

Marko Kilpi kok